

ଡା.କୁ.ଅନ୍ତୁ.ପ.- ଭାରତୀୟ ଜଳ ପରିଚାଳନା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ, ଭୁବନେଶ୍ୱର

କୃଷକ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅନ୍ତେବର - ୨୦୨୨ ମାସର କୃଷି ଉପଦେଶନାମା

ସ୍ଥାନ୍ୟ ରକ୍ଷା ଯତ୍ନ

- ବ୍ୟବହାର ପୂର୍ବରୁ, ବ୍ୟବହାର ସମୟରେ ଏବଂ ପରେ ସମସ୍ତ କୃଷି ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଗୁଡ଼ିକୁ ଶାନ୍ତ ପ୍ରତିଶେଷ କିଣିଙ୍ଗ ପାଉଡ଼ର ଦ୍ରବ୍ୟରେ ଗାନ୍ଧିଚିତ୍ର ରଖିବା କରିବା ଦରକାର ।
- କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ବେଳେ ତଥା ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଏବଂ ପରେ ନିଜର ସଜ୍ଜତା ପାଲନ ଯଥା ମଞ୍ଚରେ ମଞ୍ଚରେ ସାତରୁ କହୁଣି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ପାଦ ତଥା ମୁହଁକୁ ସାବୁନରେ ଧୋଇ ସଫା କରିବା ଦରକାର ।
- ଆଖି, ମୁହଁ ଏବଂ ନାକକୁ ଅପରିଷାର ହାତରେ ଛୁଆନ୍ତି ନାହିଁ ।
- ଘରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟ ମାନଙ୍କ ସହିତ ମିଳାମିଶା କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସାବୁନରେ ଗାଧୋଇ ପରିଷାର ହେବା ଜରୁରୀ ।
- କୃଷି ଓ ପଶୁ ଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ ବିକ୍ରି ପାଇଁ ନିକଟପ୍ରକାଶ ହାଟ/ବଜାର ସହିତ ଜାଟୀୟ କୃଷି ବଜାରର (e-NAM) ସହାୟତା ନେଇ ପାରିବେ ।

ଜଳବାୟୁ ସମ୍ପର୍କତ ସ୍ଥତନା

ଭାରତୀୟ ପାଣିପାଗ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଉଥିବା ବର୍ଷା ଆଗମନ ସ୍ଥତନା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପାଗ ବିବରଣୀ ଟିଭି ରେଡ଼ିଓ ଏବଂ ଖବର କାଗଜ ମାଧ୍ୟମରୁ ପ୍ରାସୁ କରନ୍ତୁ ।

ଜଳସେଚନ ପ୍ରଣାଳୀର ଭିତ୍ତିଭୂମିର ବିକାଶ ତଥା ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଉପଦେଶ

- ଜଳର ସ୍ଵୁଦ୍ରପଦ୍ୟାଗ ପାଇଁ ବର୍ଷା ପରବର୍ତ୍ତୀ ମାସରେ ବନ୍ୟା ଯୋଗୁଁ ନଷ୍ଟ ହୋଇ ଯାଇଥିବା ମୃତ୍ତିକା ତଥା ଜଳ ସଂରକ୍ଷଣ ଉଷ୍ଣ ଗୁଡ଼ିକୁ ତୁରନ୍ତ ମରାମତି କରି ନିଆନ୍ତି ।
- ବର୍ଷା ଜଳକୁ ଭୂପୃଷ୍ଠରେ ସଞ୍ଚୟ କରନ୍ତୁ ତଥା କେନାଳରେ ବଳକା ଥିବା ଜଳକୁ ପାଖରେ ଥିବା ନାଳୀ ମାଧ୍ୟମରେ ପୋଖରୀ ତଥା ଜଳ ଅମଳ ଉଷ୍ଣ ଗୁଡ଼ିକରେ ସଂରକ୍ଷଣ କରନ୍ତୁ ।
- ଭୂତଳ ଜଳ ଭରଣ ପାଇଁ ବର୍ଷା ଜଳକୁ ବିଭିନ୍ନ ଜଳ ଭରଣ ଉଷ୍ଣ ଯଥା ପୋଖରୀ, recharge shaft (ଜଳ ଭରଣ) ଏବଂ ଆତିବନ୍ଧ ମାଧ୍ୟମରେ ସଂରକ୍ଷଣ କରନ୍ତୁ ।
- ଅଧିକ ଦିନ ଧରି ଶୁଖୁଲା ପାଗ ଲାଗି ରହିଲେ, ଧାନ ବିଲରେ ଧାନର ଫୁଲ ତଥା ଖୋଡ ବାହାରିବା ସମୟରେ, କେନାଳ ଆଧାରିତ ଚାଷ ଜମି ଗୁଡ଼ିକ ପାଖରେ ଥିବା ସହାୟକକାରୀ ପୋଖରୀରୁ ଜଳ ନେଇ ୨ ରୁ ଶାନ୍ତ ଗୁଡ଼ିକରେ ଉଚିତର ଜଳସେଚନ କରନ୍ତୁ ।
- ଅଣ ଧାନ ଶେତରୁ ଅଧିକ ବର୍ଷାଜଳ ନିଷ୍ଠାସନ କରିବା ପାଇଁ ନାଳୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଅବଶ୍ୟକ ମୁତାବକ ଜଳ ନିଷ୍ଠାସନ କରି ପୋଖରୀ ଗୁଡ଼ିକରେ ସଂରକ୍ଷଣ କରନ୍ତୁ ।
- ବର୍ଷା ଦିନେ ଜଳପ୍ଲାବନରେ ପ୍ରଭାବିତ ହେଉଥିବା ଫ୍ରେଶ ପାଇଁ ଗଛ ମୂଳରେ ଛୁଡ଼ା ଟେକି ତା ମଧ୍ୟରେ ନାଳୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା କଲେ ଗଛ ଭଲ ବିତ୍ତିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅମଳ ବି ଭଲ ହୋଇଥାଏ ।

ଫ୍ରେଶ ପରିଚାଳନା:

ଧାନ

- ଧାନ ଫ୍ରେଶରେ ଜଳ ସେଚନର ଓଦା ଶୁଖୁଲା ବଦଳ ପ୍ରଣାଳୀ – କିଛି ଦିନ ଜଳସେଚନ କରି କିଛି ଦିନ ଜମିକୁ ଶୁଖୁଲା ରଖିବା ପ୍ରଣାଳୀ ଅବଲମ୍ବନ କଲେ ଜଳ ସଂରକ୍ଷଣ ହେବା ସହିତ B.P.H. (ବି. ପି. ଏଚ.) ସଂକ୍ରମଣରୁ ଫ୍ରେଶକୁ ରକ୍ଷା କରାଯାଇ ପାରିବ ।
- “ଶୀ ପ୍ରଣାଳୀ” ରେ ଧାନ ଚାଷ ସହିତ ଜଳ ନିଷ୍ଠାସନ ନାଳୀର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆପଣେଇଲେ, ଜଳର ଉଚିତ ମାତ୍ରା ଜମିରେ ଧାରଣ କରାଯାଇପାରିବ ।
- ଧାନ ଫ୍ରେଶକୁ ଗୁଡ଼ି ପୋକ (GLH, BPH, WBPH ଆଦି) ର ପ୍ରାଦୁର୍ବାଚରୁ ମୁକ୍ତ ରଖିବାକୁ ହେଲେ, ଧାନ ବିଲରେ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ପାଣିକୁ ନିଷ୍ଠାସିତ କରିବା ସହିତ ଶାନ୍ତ ରୁ ଧାତିର ଧାନ ଗଛ ଗୁଡ଼ିକୁ ପାଖକୁ ଆଣି ଗଛ ମୂଳରେ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ପରିମାଣର ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣ ପକାଇବାକୁ ପଢିବା ।

- ଧାନ ପାଟିବା ଅବଶ୍ୟା ସମୟରେ ଅଧିକ ବର୍ଷା ହେଲେ – ପର୍ଯ୍ୟାସୁ ପରିମାଣର ଜଳ ନିଷାସନ ବ୍ୟବଶ୍ୟା କରି ଅଧିକ ଜଳକୁ ନିଷାସିତ ବ୍ୟବଶ୍ୟା କରିବା ଦରକାର ।
- ଯଦି ଧାନ ପାଟିବା ପରେ ବିଲକୁ ଜଳ ନିଷାସନ ସମ୍ବନ୍ଧ ନ ହୁଏ, ତା ହେଲେ ଧାନ ଗଛର କେଣ୍ଟା ସହିତ ଉପରି ଭାଗକୁ କେବଳ ଅମଳ କରନ୍ତୁ ।
- ଦୂଆ କରି ଅମଳ ହେଇଥିବା ଧାନକୁ ଗଦା କରି ରଖନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଭଣ୍ଡର କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଅମଳ ଧାନକୁ ଭଲ ଭାବରେ ଶୁଖାନ୍ତୁ ଯେପରି ତାର ଆଦ୍ରତା ଶତକତା ୧୫ ଭାଗ କିମ୍ବା ତାଠାରୁ କମିଯିବ ।

ସୋରିଷ

- ଜମିରେ ଆଦ୍ରତା ଥିବା ବେଳେ ଅକ୍ଷୋବର ମାସ ଶେଷ ଭିତରେ ସୋରିଷ ବୁଣା ସାରି ଦିଅନ୍ତୁ । ବର୍ଷା ଆଧାରିତ ତଥା ଜଳ ସେଚିତ ସୋରିଷ ଗାଷ ପାଇଁ ହେବୁର ପିଙ୍ଗା ଯଥାକ୍ରମେ ୨୦ କେଜି ଏବଂ ୪୦ କେଜି ସଲଫର ସାର ଯବକ୍ଷାରଜନ, ଫର୍ମପରିଷ ଓ ପରାସ ସାର ସହିତ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଦରକାର । ଫଳରେ ଅଧିକ ଅମଳ ହେବ ଏବଂ ତେଲ ମାତ୍ରା ମଧ୍ୟ ବଢ଼ିବ ।

ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶ୍ୟାମ

- ଚାଷୀଭାଇ ମାନେ ରବି ରତ୍ନରେ ବିଭିନ୍ନ ଡାଲି ଜାତୀୟ ଫର୍ମପରି (ଯଥା ଚଣ, ମସୁର, ମଟର, ରାଜମା, ଖେସାରୀ, କୋଳଥ, ମୁଗ, ବିରି ଇତ୍ୟାଦି) ଠିକ ସମୟରେ ଚାଷ ପାଇଁ ଅଧିକ ଅମଳକ୍ଷମ ଓ ଗୋଗ ପୋକ ସହିଷ୍ଣ କିସମ ଗୁଡ଼ିକୁ ଆଗୁଆ ସଂଗ୍ରହ କରି ପାଖରେ ରଖନ୍ତୁ ।

ପଶୁ ପାଳନ ଏବଂ ଜଳ କୃଷି ପରିଚାଳନା:

- ମିଶ୍ରିତ ମହ୍ୟ ଚାଷ କିମ୍ବା କମ ଘନତ୍ଵ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଚାଷରେ ଜଳ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ କିମ୍ବା କମ କରନ୍ତୁ ।
- ମଞ୍ଜିରେ ମଞ୍ଜିରେ ପୋଖରୀ/ ଗାଢିଆରେ ଜଳର ଶୁଣବତ୍ତା ରକ୍ଷା ପାଇଁ ତୁନ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ମହ୍ୟ ଚାଷରେ ଅତ୍ୟଧିକ ଖାଦ୍ୟ, ଗୋବର କିମ୍ବା ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ।
- କୋଡ଼ିତ ଓ କାର୍ତ୍ତିକ ମାସକୁ ନନ୍ଦରରେ ରଖୁ କମ ଶ୍ରମିକ ବ୍ୟବହାର କରି ବିଭିନ୍ନ ଅନ୍ତରାଳରେ ମାଛ ଧରିଲେ ବିକ୍ରିବଳ ସମସ୍ୟା ରହିବ ନାହିଁ ।
- ଯେଉଁ ବିଲରେ କାଟନାଶକ ଔଷଧ ବ୍ୟବହାର ହୋଇଛି ସେଠାକୁ ପଶୁ ମାନଙ୍କୁ ଘାସ ଖାଇବାକୁ ଛାଡ଼ନ୍ତୁ ନାହିଁ ।
- ପଶୁ ରହୁଥିବା ଗୁହ ଗୁଡ଼ିକୁ ବାହାର ପଚାର ମଶୁରୀ ବ୍ୟବହାର ସହିତ ସଫା ରଖୁ ଏବଂ ଚଟାଣରେ ତୁନ ପ୍ରୟୋଗ କରି ମଣ୍ଡା, ମାଛି, ଚିଙ୍ଗ ଆଦିଙ୍କୁ ଦମନ କରନ୍ତୁ ।
- ପଶୁମାନଙ୍କୁ ଟିଙ୍କ ଆଦି କାଟ ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରାପ୍ତିବାବୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଲିଟର ପିଙ୍ଗା ୫୦ ମିଲିଗ୍ରାମର ସାଇପର ମେଥ୍ରୀନ / ଡେଲଗ ମେଥ୍ରୀନ ଦ୍ରବଣ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ସିଂଚନ କରନ୍ତୁ ।
- ପଶୁମାନଙ୍କର ମଳ ପରାମା କରି କୃମିନାଶକ ଔଷଧ ଦିଅନ୍ତୁ ।